

оперативно реагувати на загрози в умовах війни та формують підґрунтя для сталого розвитку в післявоєнний період.

Список використаних джерел

1. Волков С. В. Гуманітарна допомога в Україні: сучасні виклики. *Juridical scientific and electronic journal*. 2023. № 8. С. 332–334. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-8/77>.
2. Гуманітарна допомога в умовах воєнного стану: особливості пропуску через митний кордон України / О. П. Гребельник. *Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok*. 2023. № 11. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.11.6>.
3. Мазур А., Кунєв Ю. Порядок увезення гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 10(16). URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-10\(16\)-352-366](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-10(16)-352-366).
4. Besedin I. Principles of humanitarian aid. *Analytical and Comparative Jurisprudence*. 2025. No. 2. P. 491–496. URL: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.02.72>.

УДК: 330.34

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ГРОМАД: ЕКОНОМІЧНІ ІМПЕРАТИВИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF COMMUNITIES: ECONOMIC IMPERATIVES AND STRATEGIC GUIDELINES

Іваненко Валерія Сергіївна,
здобувачка вищої освіти факультету менеджменту,
Миколаївський національний аграрний університет,
Миколаїв, Україна;
Ivanenko Valeriia
student of the Faculty of Management
Mykolaiv National Agrarian University,
Mykolaiv, Ukraine
valeria857@ukr.net

Основою місцевого економічного розвитку більшості місцевих громад виступає багатовекторність і сталість, що передбачає взаємозалежність економічних та соціальних складових добробуту. Управлінські рішення у цій

сфері ґрунтуються на локальних знаннях і ініціативах, що формуються всередині громади. У будь-якій ініціативі, спрямованій на реалізацію місцевого економічного розвитку, простежуються риси різних етапів його еволюції.

Оскільки універсальної моделі практичної реалізації місцевого економічного розвитку не існує, кожна громада формує власну систему дій, що враховує унікальну комбінацію його можливостей, викликів і потреб. Відтак ефективність планування місцевого економічного розвитку визначається здатністю громади виробляти індивідуальний, креативний підхід [2, с. 135], який відповідає її специфічному соціально-економічному контексту та забезпечує узгодження пріоритетів, ресурсів і потенціалу розвитку.

Успішність ініціатив з планування місцевого економічного розвитку визначається здатністю громад враховувати сучасні економічні реалії глобалізованого середовища, що характеризується динамічністю змін, зростаючою роллю партнерства з приватним сектором, а також необхідністю опори на інноваційність і креативність як ключові довготривалі конкурентні переваги. У цих умовах конкурентоспроможність набуває системного характеру, оскільки її складові не можуть бути вдосконалені ізольовано одна від одної.

Важливим чинником ефективності є врахування інтересів широкого кола зацікавлених сторін та налагодження партнерської співпраці між ними. Ініціативи місцевого економічного розвитку повинні мати стратегічну спрямованість і проєктну форму, що передбачає чітке визначення цілей, завдань та інструментів їх реалізації. Їхній зміст має бути упереджувальним, чутливим до потреб громади, позбавленим політичної заангажованості [3, с. 23], а також прозорим і підзвітним. Окрім того, такі ініціативи покликані орієнтуватися на розв'язання суспільно значущих проблем у довгостроковій перспективі.

Вирішальний вплив на визначення пріоритетів місцевого економічного розвитку здійснюють нові події та тенденції, зумовлені глобалізаційними процесами; сукупність факторів змін, що формуються під їхнім впливом і найближчим часом суттєво позначаються на механізмах розвитку громад та підходах до стратегічного планування, може бути систематизована у три основні групи.

Сучасна концепція місцевого економічного розвитку ґрунтується на пріоритетності інтелектуального капіталу й вибудовується навколо взаємозв'язку між глобалізацією, інноваційністю та конкурентоспроможністю територій. Такий підхід зумовлений прискореним економічним зростанням держави і високою концентрацією капіталу в певних містах та регіонах [1, с. 111]. Підвищена мобільність капіталу та властиве ринковій економіці прагнення досягати рівноваги спричиняють перерозподіл інвестиційних потоків між територіями та міськими агломераціями залежно від рівня їхньої привабливості та підготовленості до прийняття зовнішніх інвестицій. У сучасних умовах цей механізм охоплює всі країни з ринковою економікою, хоча специфіка сприйняття та імплементації таких процесів у кожній державі суттєво відрізняється [4, с. 129], що й формує різний рівень їх економічного розвитку.

Отже, сталий розвиток громад формується під впливом комплексу економічних імперативів, що визначають здатність територіальних спільнот забезпечувати довгострокову стабільність, конкурентоспроможність і високий рівень добробуту населення. Ефективність цього процесу зумовлюється раціональним використанням локальних ресурсів, підвищенням продуктивності економічної діяльності та диверсифікацією джерел розвитку, що мінімізує ризики зовнішніх і внутрішніх шоків.

Список використаних джерел

1. Григоренко В. В., Сухорукова А. Л. Інтеграція менеджменту та маркетингу в стратегії сталого розвитку соціально-економічних систем: виклики та можливості. Браславські читання. Економіка XXI століття:

національний та глобальний виміри : збірник матеріалів II міжнародної наукової-практичної конференції (м. Одеса, 6 листопада 2024 р.). Одеса, ОДАУ. 2024. С. 109-112.

<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/20656>.

2. Дідняк А. В., Курепін В. М. Місцевий економічний розвиток та його еволюція // Екологічні та соціальні аспекти розвитку економіки в умовах євроінтеграції : матеріали X всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 25-27 жовтня 2023 року). Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 134-136. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15755>.

3. Зозуля О. В., Сухорукова А. Л. Удосконалення процесів державного регулювання розвитку регіонів України з врахуванням європейських стандартів. Перспективи розвитку територій: теорія і практика. Поствоєнне відновлення : матеріали VII міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (м. Харків, 16-17 листопада 2023 р.). Харків : Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, 2023. С. 23-25.

4. Курепін В. М. Іваненко В. С. Взаємодія місцевих органів влади та засобів масової інформації як фактор реалізації інформаційної політики при надзвичайних ситуаціях. Modern Economics. 2025. № 49(2025). С. 124-132. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V49\(2025\)-17](https://doi.org/10.31521/modecon.V49(2025)-17).